

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

Sähköinen liiketoiminta ja markkinointi

2011

Jasmin Broman

SUPPEAOMISTUSPOHJAISEN OSAKEYHTIÖN VEROSUUNNITTELU JA OSINKOVEROTUS

– Case Yritys X Oy

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Jasmin Broman

Suppeamistus pohjaisen osakeyhtiön verosuunnittelu ja osinkoverotus -Case Yritys X Oy

Tämä opinnäytetyö tehtiin toimeksiantona listaamattomalle pk-yritykselle, jossa osakkaita on kaksi. Työn painopiste on toimeksiantajan mukaiset noteeraamattomat yhtiöt, pörssiin listatut yhtiöt rajataan työn ulkopuolelle. Opinnäytetyön kehitys toteutettiin toimeksiantajan toiveiden mukaisesti, toimien lähdeoteoksena yritysverotuksesta. Työ selkeyttää verotukseen liittyviä lakeja ja mahdollistaa verotuksen suunnittelun.

Opinnäytetyön alkuosassa keskitytään yksityiseen osakeyhtiöön yhtiömuotona. Työn toinen osa pohjautuu verotuksellisiin kysymyksiin, kuten yhtiön verotukseen sekä yhtiön varojen jakamiseen. Lisäksi työssä on käsitelty myös ansio- ja pääomatuloja, keskittyen niiden verotuksellisiin kysymyksiin, sekä niistä tehtäviin vähennyksiin. Työssä vertaillaan myös palkan ja osinkojen nostamisen edullisuutta osakkaan sekä yrityksen näkökulmasta.

Opinnäytetyön tavoitteena on toimeksiannon lisäksi toimia apuna kokonaiskuvan muodostamisessa osakeyhtiön ja sen osakkaan verotuksesta. Työssä on käytetty lähteinä ajankohtaista kirjallisuutta. Työ jäsentää osakeyhtiölain ja verolain säädösten yhteensovittuvuutta.

Tutkimus suoritettiin käymällä läpi case- yrityksen tilinpäätöstä. Työssä ei kuitenkaan salassapitovelvollisuuden vuoksi käytetty tilinpäätökseen pohjautuvia, vaan suuntaa antavia lukuja. Lukujen pohjalta vertailtiin palkan ja osinkojen nostamisen verovaikutuksia. Saatujen tulosten perusteella voidaan todeta, että tässä tapauksessa palkan nostaminen on kannattavinta sekä yrityksen, että osakkaan näkökulmasta. Tehtyjen laskelmien perusteella erityisen tärkeää verosuunnittelussa on ottaa huomioon mahdollinen tilinpäätössuunnittelu, yritystoimintaan liittyvä verosuunnittelu sekä voitonjaon- ja nettovarallisuuden suunnittelu.

ASIASANAT:

Verotus, osakeyhtiö, varojen jako, tuloverotus, osinko

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Business | e-Business and Marketing

December 2011 | 46

Jaana Kallio-Gerlander

Jasmin Broman

Narrow-based holding company's tax planning and dividend taxation -case company X Ltd.

This thesis was made as an assignment for an unlisted SME that has two stockholders. The report studies unlisted companies as the commissioner, thus listed companies are not handled. The purpose of the report is to explain the mechanisms of the limited liability company, while focusing on the taxation of the limited liability company itself and its shareholders. The development work of the study was carried out in accordance with the commissioner, to provide them more information about corporate taxes. The report clarifies and analyzes legislation concerning taxation and assists with tax planning.

The first part of this document focuses on the limited liability company as a company form. The second part consists of issues concerning taxation, such as corporate tax and the distribution of company's funds. This thesis also discusses earned and unearned income, giving the primary focus on their taxation and deductions. In addition, there is comparison of the affordability of salaries and raising dividends from the company's and the shareholders' point of view.

The goal of this project was to form an overall picture of the taxation of limited companies and their stockholders. Current literature has been selected as information sources. This thesis gives an insight how the statutes of the limited liability company law and the taxation law are applicable with each other when considered from a standpoint of either the company or the shareholder.

Research was conducted with the case company's financial statements. The work is confidential, so the figures are not based on the financial statements, but they are indicative figures. A comparison with taxation value efficiency of salary and dividend was made based on the figures. The results are that the salary payment is more efficient to the company and also to the shareholder. According to the calculations of the study, it is important that the planning of financial statement, taxes, profit distribution and net capital in tax planning should be taken into account.

KEYWORDS:

Taxation, limited company, the distribution of funds, income tax, dividend

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	CASE: YRITYS X OY	6
3	YKSITYINEN OSAKEYHTIÖ YHTIÖMUOTONA	6
3.1	Osakkeet ja osakepääoma	8
3.2	Hallintoelimet	8
3.2.1	Yhtiökokous	9
3.2.2	Hallitus	9
3.2.3	Toimitusjohtaja	10
3.2.4	Hallintoneuvosto	10
3.3	Osakeyhtiön verotus	11
3.4	Tilinpäätös ja toimintakertomus	12
3.5	Osakeyhtiön purkaminen	12
4	OSAKEYHTIÖN VAROJEN JAKAMINEN	13
4.1	Yhtiön aseman merkitys verokohtelussa	14
4.2	Nettovarallisuus osingonjaossa	14
4.3	Voitonjako eli osingonjako	15
4.3.1	Osingonjako osakkaalle	15
4.3.2	Osingonjako osakeyhtiölle	17
4.3.3	Peitelty osingonjako	18
4.4	Osakepääoman alentaminen	18
4.5	Omien osakkeiden hankkiminen tai lunastaminen	19
4.6	Yhtiön purkautumisen seurauksesta johtuva varojen jako	20
5	OSAKEANTI	21
5.1	Maksullinen osakeanti	22
5.2	Maksuton osakeanti	22
6	TULOVEROJÄRJESTELMÄ	22
6.1	Tulolajit	22
6.1.1	Pääomatulo	23
6.1.2	Pääomatuloista tehtävät vähennykset	23
6.1.3	Ansiotulo	24
6.1.4	Ansiotuloista tehtävät vähennykset	25
6.1.5	Verottajan viranpuolesta tehtävät vähennyksen ansiotuloista	25
6.1.6	Itsenäisesti tehtävät vähennykset	27
7	PALKKAA VAI OSINKOA	29

8 KESKEISET ASIAT OSAKEYHTIÖN VEROTUKSESSA	31
8.1 Verovuosi	31
8.2 Ennakkoperintä	32
8.2.1 Ennakonpidätys palkansaajalta	32
8.2.2 Ennakonkanto yritykseltä	33
8.3 Osakeyhtiön veroilmoitus	34
8.4 Osakeyhtiön vähennykset	34
8.5 Verojen laskeminen ja maksuunpano	36
9 VEROSUUNNITTELU	37
9.1 Ennakkotieto- ja ennakkoratkaisuhakemus	38
10 VEROTUKSEN TULEVAISUUS	39
11 YHTEENVETO	40
LÄHTEET	43
TAULUKOT	
Taulukko 1. Nettovarallisuuden laskenta	16
Taulukko 2. Vuoden 2010 valtion tuloveroasteikko (Verohallinto 21.12.2009)	25
Taulukko 3. Palkkaa vai osinkoa	30

KÄYTETYT LYHENTEET

PK	Pieni ja keskisuuri yritys
OYL	Osakeyhtiölaki
TVL	Tuloverolaki
EVL	Elinkeinoverolaki
VML	Verotusmenettelylaki
YEL	Yrittäjän eläkevakuutus
TyEL	Työntekijän eläkevakuutus
Sotu	Sosiaaliturvamaksu

1 Johdanto

Päädyin aiheeseen yritysverotus, toimeksiantajan kanssa käytyjen keskustelujen perusteella. Yritysverotus on aihe, jonka läpikäymisestä on toimeksiantajalle apua. Henkilöverotus ja arvolisäverotus ovat selviä käsitteitä toimeksiantajalle, mutta nimenomaan yritysverotuksessa toimeksiantaja koki tarvitsevansa syvempää tietoa, jotta pystyy itse seuraamaan verotusta ja saamaan hyödyn kokonaisverotuksesta verosuunnittelun avulla. Työn tarkoituksena on antaa hyvä pohja yritysverotuksen ymmärtämiseen osakeyhtiön näkökulmasta, sekä kehittää toimeksiantajan verosuunnittelua.

Tiedot joita työssä on käytetty, on saatu aihetta käsittelevästä kirjallisuudesta, sähköisistä lähteistä, alan lehdistä, sekä lakiteksteistä. Myös case- yrityksen tilinpäätöstietoja käytettiin suuntaa antavasti laskelmien pohjana.

Kehittäminen toteutettiin toimeksiantajan toiveiden mukaisesti tuomaan toimeksiantajalle lisää tietoa yritysverotuksesta, joka selkeyttää verotusta ja mahdollistaa verotuksen suunnittelun.

Käsittelen ja rajaan työni vain suppeamistuspohjaisten noteraamattomien osakeyhtiöiden, kuten case- yritys, verotukseen.

Tämän työn alkuosassa selvitetään osakeyhtiön ja verotuksen mekanismeja yleisellä tasolla, jotta termistö ja lainsäädäntö tulevat tutuksi. Tarkastelen työssä verotuksen vaiheita, kuten verovuosi, veroilmoitukset, sekä verojen laskua ja maksuunpanoa. Työssä tulen tarkastelemaan myös tuloverojärjestelmän rakennetta, ja varojen noston verotusta. Kehitystehtävänä on luoda toimeksiantajalle hyvä pohja verosuunnitteluun.

Tavoitteeksi asetettiin kokonaiskuvan muodostaminen osakeyhtiön verosuunnittelusta, eli miten verosuunnitelma toteutetaan ja mitä etuja suunnittelussa on. Tavoitteena on myös havainnollistaa kokonaisverojen minimointia laillisia toimintatapoja ja keinoja käyttäen. Tämä työ myös selventää, miten osakeyhtiölain ja verolain säännökset soveltuvat yhteen eri

tilanteissa niin osakeyhtiön itsensä verotuksessa kuin osakeyhtiön osakkaan verotuksessa.

2 Case: Yritys X Oy

Työssä ei käytetty toimeksiantajan tilinpäätöstietoihin perustuvia lukuja, vaan työ tehtiin toimeksiantajan antamiin tietoihin vastaaviin lukuihin pohjautuen.

Case-yritys on perustettu joulukuussa 2008 ja päätoimialana on muut mainitsemattomat liike-elämän palvelut. Osakepääoma oli perustettaessa 2500,00 euroa. Yritykseen kuuluu kaksi osakasta. Molemmilla osakkailla on osakkeita 235 kpl, ja yhden osakkeen nimellisarvo on 10,00 euroa. Toinen osakkaista on hallituksen ainoa varsinainen jäsen, ja toinen osakkaista toimii toimitusjohtajana. Yrityksessä kokopäiväisesti työskentelevät vain osakkeenomistajat, mutta lisäksi yrityksellä on paljon freelance- työntekijöitä. Kummallekaan omistajalle ei makseta kiinteää palkkaa, vaan rahaa nostetaan tilanteen mukaan. Yrityksen liikevaihto vuonna 2009 oli noin 190 000 euroa, ja tilikauden tulos oli noin 14 000 euroa. Tässä työssä keskitytään case-yrityksen tapaisiin listaamattomien pienosakeyhtiöiden varojen jakoon, sekä osakeyhtiön ja sen osakkaan verotukseen.

3 Yksityinen osakeyhtiö yhtiömuotona

Osakeyhtiö on pääomayhteisö, jolla on tavallisesti useita omistajia. Lain mukaan osakeyhtiön perustajana ja omistajana voi olla yksi tai useampi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Perustajat myös lähes aina merkitsevät yhtiön osakkeita ja täten heistä tulee myös osakkeenomistajia. Omistajat eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa yhtiön veloista, vaan vastaavat yhtiön sitoumuksista vain siihen sijoittamallaan pääomalla. Usein etenkin pienissä osakeyhtiöissä omistajat vastaavat henkilökohtaisesti osakeyhtiön veloista, sillä

pankki saattaa osakeyhtiölle velkaa antaessaan vaatia omistajien omavelkaista takausta tai heidän omaisuutensa panttausta velkojen vakuudeksi. Omistajien sitoumuksista muodostuu yhtiön peruspääoma eli osakepääoma. Osakepääoman määrän on oltava yksityisessä osakeyhtiössä vähintään 2 500 euroa. Osakeyhtiön tunnuksena nimessä tulee esiintyä sana ”osakeyhtiö” tai sitä vastaava lyhennys ”oy”. (Suojanen ym. 2006, 147-149, 179; Siikarla 2006, 27)

Osakeyhtiötä perustettaessa tulee laatia perustamissopimus, josta tulee tehdä ilmoitus kaupparekisteriin sekä verohallintoon. Osakeyhtiölain mukaan 2 luvun 2 §:n mukaan perustamissopimuksessa tulee aina mainita:

- sopimuksen päivämäärä
- kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet
- osakkeesta yhtiölle maksettava määrä (merkintähinta)
- osakkeen maksuaika
- yhtiön hallituksen jäsenet
- yhtiön tilintarkastajat (tarvittaessa mainittava myös toimitusjohtaja)
- tilikausi
- mahdollinen apporttiomaisuus (oltava selvitys)

(Suojanen ym. 2006, 143-144, 154-155)

Lisäksi osakeyhtiön tulee laatia yhtiöjärjestys. Osakeyhtiölain mukaan yhtiöjärjestyksestä tulee käydä ilmi yhtiön toiminimi, yhtiön kotipaikka, sekä yhtiön toimiala. Usein edellämainittujen vähimmäisisältöjen lisäksi yhtiöt voivat määritellä yhtiöjärjestykseen muitakin mahdollisia yhtiöjärjestysasioita. Pienessä yhtiössä yhtiöjärjestyksellä ei ole niin suurta merkitystä, mutta jos yhtiöön kuuluu useampia tai vieraita osakkaita olisi osakkaiden hyvä laatia osakassopimus. Osakassopimuksesta käy ilmi osakepääoman määrä ja osakkeen nimellisarvo. (Suojanen ym. 2006, 151-154)

Perustamisilmoituksen tekemisen jälkeen hallituksella on vastuu ilmoittaa yhtiö kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta kaupparekisteriin. Rekisteröinnin edellytyksenä on että osakkeet ovat maksettu

yhtiön pankkitilille ennen perustamisilmoituksen antamista. Täten hallituksen jäsenien, sekä toimitusjohtajan ja myös tilintarkastajan on annettava vakuutus että yhtiön osakkeet ovat täysin maksettu, yhtiö on saanut maksun sekä että osakeyhtiölain säännöksiä osakepääoman maksamisesta on noudatettu. (Suojanen ym. 2006, 154-155)

Kaupparekisteriin ilmoittautumisen ohella samalla lomakkeella tehdään ilmoitus verohallintoon, ja ilmoitetaan myös tarpeiden mukaan arvonnisäverovelvollisten rekisteriin, rekisteröidyksi työnantajaksi sekä ennakkoperintärekisteriin. (Suojanen ym. 2006, 156)

3.1 Osakkeet ja osakepääoma

Kuten edellä mainittiin, osakepääoman tulee olla yksityisessä osakeyhtiössä 2 500 euroa. Osakepääoma koostuu tietyistä määrästä osakkeita, osakkeiden määrällä ei ole merkitystä. Jokaisella osakkeella on osakeyhtiölain mukaan samat oikeudet. Perusoikeuksiin kuuluu hallinnoimisoikeudet, sekä varallisuusosoikeudet.

Osakerekisteri koostuu osake- ja osakasluettelosta. Luettelo tulee laatia heti yhtiön perustamisen jälkeen. Myös mahdollisista luettelon tietojen muutoksista on viipymättä merkittävä luetteloon. Luetteloista selviää osakkeenomistajien henkilötiedot sekä heidän omistamiensa osakkeiden tiedot. Osakeluettelo ja osakasluettelo on oltava nähtävillä yhtiön pääkonttorilla sekä yhtiökokouksessa. (Suojanen ym. 2006, 158-159)

3.2 Hallintoelimet

Osakeyhtiön hallintoelimiin kuuluvat yhtiökokous, hallitus sekä mahdollinen hallintoneuvosto. Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päättävä elin. Hallintoneuvosto on mahdollinen, mikäli yhtiöjärjestyksessä niin määrätään ja sen rooli on valvova. Hallitus on osakeyhtiön edustava elin ja se kokoontuu tarvittaessa. Mahdollinen yhtiön toimitusjohtaja on hallituksen valitsema asemavaltuutettu. (Suojanen ym. 2006,164)

3.2.1 Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päättävä elin. Yhtiökokous voi olla varsinainen yhtiökokous, joka on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Kokouksessa käsitellään tilinpäätösasiat, kuten voiton vahvistaminen ja sen käytöstä päättäminen. Kokouksessa on oltava esillä tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus. Lisäksi varsinaisessa yhtiökokouksessa valitaan hallitus, mahdollinen hallintoneuvosto ja tilintarkastajat. Yhtiökokouksessa voidaan päättää asioista, joista on ollut maininta kokoukutsussa tai asiat jotka ovat yhtiöjärjestyksen mukaan käsiteltävä kokouksessa. Varsinaisen yhtiökokouksen lisäksi voidaan pitää ylimääräinen yhtiökokous. Ylimääräinen yhtiökokous on pidettävä kun hallitus tai hallintoneuvosto pitää sitä tarpeellisena, tai kun yhtiöjärjestyksessä niin määrätään. Lisäksi yhtiökokouksella on oikeus pitää jatkokokous ja siirtää asian käsittely jatkokokoukseen. Kokousten järjestäminen, toteutus ja niiden määrä riippuu pitkälti yrityksen koosta. Muutaman osakkaan osakeyhtiössä yhtiökokous lähinnä tarkoittaa pöytäkirjan laatimista. (Suojanen ym. 2006, 164-166).

Yhtiökokoukseen kutsutaan koolle osakkeenomistajat hallituksen toimesta. Osakkeenomistajilla on oikeus käyttää päätösvaltaa henkilökohtaisesti yhtiökokouksissa, sekä osakkailla on myös kyselyoikeus. Osakkeenomistajat voivat käyttää päätösvaltaansa myös valtuutetun asiamiehen välityksellä. Osakkeenomistajien lisäksi paikalla yleensä on myös hallitus, hallintoneuvosto sekä toimitusjohtaja. Yhtiökokous voi kuitenkin yksittäistapauksin määrätä toisin. Kokouksessa valitaan kokouksen puheenjohtaja, jonka tehtävänä on huolehtia siitä, että kokouksesta laaditaan pöytäkirja ja ääniluettelo. (Suojanen ym. 2006, 164-167).

3.2.2 Hallitus

Lain mukaan ainoastaan hallitus on pakollinen elin osakeyhtiössä. Yhtiöllä saattaa olla myös toimitusjohtaja ja hallintoneuvosto.

Hallituksen tehtävänä on johtaa yhtiön hallintoa. Hallituksen tehtävänä on myös valvoa yhtiön kirjanpitoa ja varainhoitoa. Hallitus on osakeyhtiön ylin päätösvaltainen toimielin, jolla on myös oikeus kirjoittaa yhtiön toiminimi. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 6:2§)

Hallitus valitsee itse puheenjohtajansa, mikäli hallituksessa on enemmän kuin yksi jäsen. Yhtiöjärjestyksessä voidaan myös erikseen mainita siitä, ellei hallituksen tehtävä ole valita itselleen puheenjohtajaa. Hallituksessa on yksi-viisi jäsentä, ellei asiasta ole erikseen ilmoitettu yhtiöjärjestyksessä. Yhden tai kahden hengen hallituksissa on lisäksi oltava yksi varajäsen. Hallituksen tekemissä päätöksissä noudatetaan enemmistön mielipidettä. Päätösvaltaisen hallituksen kokouksesta tekee se, että hallituksen jäsenistä on yli puolet paikalla. (Suojanen ym. 2006, 171-172).

3.2.3 Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa osakeyhtiötä hallituksen ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajalla on oikeus osallistua hallituksen kokouksiin, sekä käyttää puhevaltaa kokouksessa, ellei hallitus ole toisin päättänyt. Hallituksen tavoin myös toimitusjohtajalla on yleensä toiminimen kirjoitusoikeus. (Suojanen ym. 2006, 173).

3.2.4 Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa yhtiön hallintoa, jotka ovat hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla. Yhtiöjärjestyksen määräyksistä riippuen hallintoneuvostolle voidaan määrätä vain hallituksen yleistoimivaltaan kuuluvia tehtäviä. Hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävinä on antaa riittävät tiedot hallintoneuvostolle, jotta se pystyy hoitamaan tehtävänsä. Hallintoneuvoston jäsenmäärän on oltava kolme henkilöä, eikä toimitusjohtaja tai hallituksen jäsen saa kuulua hallintoneuvostoon. Hallintoneuvostolla on oltava puheenjohtaja, jonka valitsee hallintoneuvosto, ellei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 6:22§, 23§)

3.3 Osakeyhtiön verotus

Yhteisöt, kuten myös osakeyhtiöt ovat verovelvollisina itsenäisiä. Osakeyhtiön verotettava tulo on tuloa, jota ei jaeta pääomatulo- ja ansiotulo-osuuksiin. Tuloveron määrä on 26 prosenttia verotettavasta tulosta. Kyseinen verotulo tilitetään valtiolle, kunnille ja seurakunnille. Osakeyhtiön tulo ei vaikuta yksittäisen osakkaan verotukseen. Mikäli osakeyhtiöllä on useampia tulonlähdeitä elinkeinotulolähteen ohella, kuten maatalouden ja muun toiminnan tulolähde, ei tällöin kirjanpidon osoittama tuotto tai tappio sovellu suoraan tuloverotuksen perusteeksi. (Verohallinto 18.8.2008; Tomperi, 2002, 36,)

Elinkeinoharjoittajat ovat kirjanpitovelvollisia, joten kirjanpidon tulos on useimmiten verotettavaa tuloa. Tuloslaskelman tuloksen pohjalta lasketaan verotettava tulo seuraavasti:

Tuloverolaskelman osoittama tulos (voitto + / tappio -)

+Tuloverot, koska ne eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia

+Muut vähennyskelvottomat kulut

-Verovapaat tuotot

+/- Jaksotuksesta johtuvat oikaisut

+/-Muut lisäykset tai vähennykset

= Verotettava tulo

(Tomperi 2005, 195)

Verotuksessa vähennyskelpoisia menoja ovat tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuvat menot. Tuloverot eivät kuulu kyseisiin menoihin, ja siksi niitä ei voida vähentää. Vähennyskelpoisiin eivät myöskään kuulu rangaistusluonteiset maksut, sekä puolet edustusmenoista. Vähennyskelpoisiin puolestaan kuuluvat muun muassa suunnitelmanmukaiset poistot. (Tomperi 2005, 195-196)

3.4 Tilinpäätös ja toimintakertomus

Tilinpäätös ja toimintakertomus on tehtävä jokaisen tilikauden päätyttyä, neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilinpäätökseen sisältyy tuloslaskelma ja tase, sekä vertailukelpoinen tuloslaskelma ja tase edelliseltä tilikaudelta. Myös toimintakertomus tulee laatia tilinpäätöksen yhteydessä. Osakeyhtiön on rekisteröitävä tilinpäätös ja toimintakertomus eli lähettää jäljennös kahden kuukauden kuluessa vahvistetusta tilinpäätöksestä kaupparekisteriviranomaisille. (Tomperi, 2005, 142; Suojanen ym. 2006, 181-182,)

3.5 Osakeyhtiön purkaminen

Yhtiön purkamiseksi yhtiö asetetaan selvitystilaan. Hallituksen päätösesityksen perusteella selvitystilaan asettamisesta päättää yhtiökokous. Selvitystilaan asettamisen yhteydessä on hallintoelimien tilalle valittava selvitysmiehet, jotka tekevät kaupparekisteri-ilmoituksen selvitystilapäätöksestä. Yhtiön omaisuus muutetaan rahaksi, velat maksetaan ja varat jotka mahdollisesti jäävät jäljelle, jaetaan osakkeenomistajille omistusosuuksien suhteessa tai muille yhtiöjärjestyksen mukaan. Ellei selvitystilassa olevan yrityksen varat riitä maksamaan velkoja, on selvitysmiesten haettava yhtiötä konkurssiin. Selvitysmiehet jättävät veroilmoituksen verovirastoon ja lakkaamisilmoituksen kaupparekisteriin. Kun osakeyhtiön purkautuminen on rekisteröity, se lakkaa olemasta oikeussubjekti. (Suojanen ym. 2006, 195)

4 Osakeyhtiön varojen jakaminen

Osakeyhtiölain mukaan osakeyhtiön varoja voidaan jakaa seuraavanlaisesti

- voitonjako eli osingonjako ja varojen jakaminen vapaan oman pääoman rahastosta
- osakepääoman alentaminen
- omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen
- yhtiön purkamisen seurauksesta johtuva varojen jako

Lain mukaan laittomaksi varojen jakamiseksi katsotaan liiketapahtuma, joka vähentää yhtiön varoja tai lisää sen velkoja liiketaloudellisesti perusteetta. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 13:1§)

Yhtiön varoja saa jakaa osakkaille vain yhtiön ollessa maksukykyinen. Voitonjakokelpoiset varat muodostavat tilikauden voitto sekä muu vapaa oma pääoma, vähentäen summasta yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät varat. Yhtiöjärjestyksessä saattaa olla määräys, jonka mukaan jokin määrä yhtiön varoista rahastoidaan, tai jätetään muutoin jakamatta. Ellei kyseistä määräystä ole yhtiöjärjestyksessä, jakokelpoisena voittona voidaan jakaa laillisesti yhtiön koko vapaa pääoma. Jotta voittoa tai muita varoja voidaan jakaa, tulee sen perustua viimeksi vahvistettuun tilintarkastettuun tilinpäätökseen. (Suojanen ym. 2006, 187)

Varsinaisessa yhtiökokouksessa, jossa vahvistetaan päättyneen tilikauden tilinpäätös, päätetään yleensä myös osingonjaosta. Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous päättää aina osingonjaosta, joko varsinaisessa yhtiökokouksessa tai ylimääräisessä yhtiökokouksessa. Jaettavan rahan määrä tai osakkeen nimellisarvo laskettuna prosenttina on ilmoitettava yhtiökokouksen osingonjakopäätöksessä. Osingonjaon ajankohdasta on ilmoitettava yhtiökokouksen voitonjakopäätöksessä. Päätöksestä riippuen voidaan osinko jakaa kerralla, useammassa erässä tai myöhempien tilikausien aikana. Ellei maksuajankohdasta päätetty yhtiökokouksessa, osinko on nostettavissa ja maksettava heti yhtiökokouksen jälkeen. Mikäli osinkoa ei nosteta kymmenen

vuoden kuluessa, osinkosaaminen vanhenee ja osingot palautetaan yhtiön vapaaseen omaan pääomaan. (Juusela, 2004, 41)

4.1 Yhtiön aseman merkitys verokohtelussa

Yksityishenkilön verokohteluun osingonjaossa vaikuttaa se, onko yhtiö julkisesti noteerattu vai noteeraamaton yhtiö. Näiden kahden välillä osingonsaajat voidaan jaotella sijoittajiin ja yrittäjiin. (Juusela, 2004, 53) Työssä keskitytään seuraavasti vain julkisesti noteeraamattomiin yhtiöihin, kuten case-yhtiö.

TVL 33 b § 1 ja 2 momentissa on säädetty seuraavaa muusta kuin julkisesti noteeratusta yhtiöstä saadun osingon verotuksesta:

”Muusta kuin julkisesti noteeratusta yhtiöstä saatu osinko on verovapaata tuloa siihen määrään saakka, joka vastaa osakkeiden varallisuusverolaissa (1537/1992) tarkoitetulle matemaattiselle arvolle laskettua yhdeksän prosentin vuotuista tuottoa. Siltä osin kuin verovelvollisen saamien tällaisten osinkojen määrä ylittää 90 000 euroa, osingoista 70 prosenttia on pääomatuloa ja 30 prosenttia verovapaata tuloa.” (Juusela, 2004, 66)

4.2 Nettovarallisuus osingonjaossa

Verokohtelun perustana on yrityksen nettovarallisuus. Ansiotulo-osinko on raskaammin verotettavaa kuin pääomatulo-osinko, jota yhtiöön jätetty nettovarallisuus kerryttää. Nettovarallisuus lasketaan vähentämällä yhtiön varoista kaikki yhtiön velat. Varallisuudeksi katsotaan esimerkiksi koneet ja kalusto, siirtosaamiset, myyntisaamiset sekä rahat ja pankkisaamiset. Veloiksi puolestaan katsotaan ostovelat, siirtovelat sekä muut velat. Osinko on saajalleen verovapaata tuloa siltä osin, kun osingon määrä alittaa osinkoa maksavan yhtiön nettovarallisuudelle laskettavan 9 prosentin vuotuisen tuoton, kuitenkin vain 90 000 euroon asti. (Kukkonen, 2004, 226-227)

4.3 Voitonjako eli osingonjako

Voiton- eli osingonjaon merkitys selviää jo hyvin sen nimityksestä, eli osingonjako ei saa ylittää voitonjakokelpoisten varojen määrää. Voitonjakokelpoiset varat muodostuvat tilikauden voitosta sekä muusta vapaasta omasta pääomasta vähentäen mahdollisesti yhtiöjärjestyksessä määrätystä jakamatta jätettävistä varoista. Yhtiön tulee olla maksukykyinen, joka perustuu osakeyhtiölakiin 13:2 §. Vahvistetun tilintarkastetun tilinpäätöksen pohjalta voidaan tehdä voitonjakopäätös yhtiökokouksessa. Päätös tehdään äänienemmistöllä. Yhtiökokouksen osingonjakopäätöksen on perustuttava hallituksen ehdottamaan tai hyväksymään määrään. Mikäli kyseessä on vähemmistöosinko, saa yhtiökokous jakaa voittoa hallituksen ehdottaman tai hyväksymän määrän yli, tai jos yhtiökokous on yhtiöjärjestyksen mukaan valtuutettu siihen. Vähemmistöosakas on osakas, jolla on vähintään 1/10 määrä osakkeita hallussaan. Vähemmistöosinkoa voidaan vaatia yhtiökokouksessa, mutta jaettava määrä ei voi olla yli kahdeksaa prosenttia yhtiön pääomasta. (Suojanen ym. 2006, 188)

4.3.1 Osingonjako osakkaalle

Osinkoverojärjestelmä perustuu yhtiön ja osakkeenomistajan erillisyyden periaatteelle. Yhtiö ja sen omistajat ovat niin taloudellisesti kuin juridisestikin erillisiä oikeussubjekteja, joten myös verotuksessa niitä kohdellaan erillisinä. (Juusela, 2004, 50)

Kun osinko on saajalle elinkeinotoiminnan tuloa tai osingonsaaja on kirjanpitovelvollinen, osinkotulon jaksottaminen perustuu EVL 19 §. Tämän lain mukaan tulo katsotaan sen verovuoden tuotoksi, jonka aikana se on saatu saamisena, rahana tai muuna rahanarvoisena etuutena. Kun yhtiökokous on päättänyt osingonjaosta, katsotaan osinko kyseisen verovuoden tuloksi. Riippumatta onko osinko nostettavissa heti, verovuosi määräytyy osingonjakopäätöksen perusteella. Osingon nostaminen katsotaan vain maksutapahtumaksi, ja osinkojen jakohetki realisoidaan saamiseksi. (Juusela, 2004, 48)

Yhtiö saattaa tehdä saman kalenterivuoden aikana useita eri osingonjakopäätöksiä, tai yhtiö on päättänyt osingonjakopäätöksessä jakaa osinkoja useissa osissa. On myös mahdollista saada eri tilikausilta osinkoa yhtenä kalenterivuotena. Kaikissa tilanteissa samana kalenterivuotena nostetut osingot lasketaan pääomatulona laskiessa yhteen. (Juusela, 2004, 48)

Yhtiön nettovarallisuus ja osakkeen matemaattinen arvo vaikuttavat osakkeiden suuruuden ohella verotukseen. Yhtiön nettovarallisuus saadaan vähentämällä yhtiön kaikista varoista yhtiön kaikki velat. Tämän jälkeen osakkeen matemaattinen arvo saadaan jakamalla yhtiön nettovarallisuuden määrä yhtiön ulkona olevien osakkeiden määrällä. (Juusela, 2004, 71, Kukkonen, 2004, 226-227)

Taulukko 1. Esimerkki nettovarallisuuden laskemisesta:

Varat	
Koneet ja kalusto	20 000
Siirtosaamiset	3 000
Myyntiaamiset	8 000
Rahat ja pankkisaamiset	20 000
Yhteensä	51 000

Velat	
Ostovelat	2 000
Siirtovelat	7 000
Muut velat	32 000
Yhteensä	41 000

Nettovarallisuus (51 000 - 41 000)	10 000
---	---------------

Nettovarallisuuden perusteella lasketaan osakkaan verovapaa pääomatulo-osinko seuraavasti:

$$10\,000,00 * 0,09 = 900,00 \text{ euroa.}$$

TVL 33 b § 1 ja 2 momentissa on osingonjaon verotuksesta säädetty seuraavaa:

”Muusta kuin julkisesti noteeratusta yhtiöstä saatu osinko on verovapaata tuloa siihen määrään saakka, joka vastaa osakkeiden varallisuusverolaissa (1537/1992) tarkoitetulle matemaattiselle arvolle laskettua yhdeksän prosentin vuotuista tuottoa. Siltä osin kun verovelvollisen saamien tällaisten osinkojen määrä ylittää 90 000 euroa, osingosta 70 prosenttia on pääomatuloa ja 30 prosenttia verovapaata tuloa.”

Mikäli osinkojen määrä ylittää osakkeelle lasketun matemaattisen arvon yhdeksän prosentin vuotuisen tuoton, 70 prosenttia ylittävästä osasta on ansiotuloa ja loput 30 prosenttia verovapaata tuloa. (Suojanen ym. 2006, 189; Juusela, 2004, 77,)

4.3.2 Osingonjako osakeyhtiölle

Listamattoman yhtiön toisesta listamattomasta yhtiöstä saamat osingot ovat ovat saajalle verovapaita, eikä osakeyhtiön saamaa tuloa jaeta ansiotuloon ja pääomatuloon. Listamattoman osakeyhtiön pörssiyhtiöistä saadut osingot ovat 75 prosenttisesti veronalaista ja 25 prosenttisesti verovapaata tuloa. Mikäli yhtiö omistaa vähintään 10 prosenttia jakavan yhtiön osakkeista, on osinko kokonaan verovapaata. (Tomperi, 2005, 193)

4.3.3 Peitelty osingonjako

Verotusmenettelylaissa säädetään peittelystä osingosta seuraavaa: ”Peitellyllä osingolla tarkoitetaan rahanarvoista etuutta, jonka osakeyhtiö antaa osakkaansa tai tämän omaisen hyväksi osakkuusaseman perusteella joko tavallisesta olennaisesti poikkeavan hinnoittelun johdosta tai vastikkeetta”. (Verotusmenettelylaki 29§, 1998) Tomperi kirjoittaa peittelystä osingonjaosta seuraavaa: ”Peiteltyä osinkoa saatetaan katsoa syntyvän myös yhtiön ostaessa tai lunastaessa omia osakkeitaan, taikka osakepääoman vararahaston tai ylikurssirahaston alentamisen yhteydessä, jos varojen jaon katsotaan tapahtuneen osingosta menevän veron välttämiseksi”. (Tomperi 2002, 51) Myös sellainen osakaslaina jota ei ole tarkoitus maksaa takaisin, voidaan katsoa peiteltyksi osingoksi. (Tomperi 2002, 51)

Peitellyn osingon seuraamuksena verotus kohdistuu aina osakkaaseen, oli peitellyn osingon saajana sitten osakas tai tämän omainen. Peittelystä osingonjaosta koituu seuraamuksia sekä yhtiölle, että osakkaalle. Mikäli on selvää että yhtiö on jakanut peiteltyä osinkoa, verotetaan yhtiötä niin kuin käypää hintaa olisi käytetty. Osakkaan kohdalla toimitaan siten, että veronalaiseksi tuloksi lasketaan käyvän hinnan ja käytetyn hinnan erotus. Peitelty osingonjako katsotaan osakkaan ansiotuloksi, jota verotetaan 70 prosenttia ansiotulona ja 30 prosenttia verovapaana. (Suojanen ym. 2006, 189-190; Tomperi, 2002, 51)

Esimerkkeinä peitellyn osingon muodoista voidaan pitää palkkaluonteisia etuja, osakkaalle maksettua ylihintaa tai perittyä alihintaa, tai kun yhtiön hyödyke on osakkaan käytössä maksutta tai käypää alemmalla vastikkeella. (Suojanen ym. 2006, 189-190)

4.4 Osakepääoman alentaminen

Osakeyhtiölain mukaan 14:1§ ”Yhtiökokous voi päättää osakepääoman jakamisesta, sen alentamisesta varojen siirtämiseksi vapaan oman pääoman rahastoon, sekä sen käyttämisestä sellaisen tappion välittömään kattamiseen,

johon vapaa oma pääoma ei riitä (*tappion kattaminen*).” (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 13:1§) Osakepääoman alentamisesta päättää yhtiökokous, ja päätös tehdään äänienemmistöllä. Päätöstä tehdessä tulee ottaa huomioon että osakepääoman on pysyttävä kuitenkin vähimmäispääoman suuruisena eli 2 500 euroa. (Siikarla 2006, 250) Alentamispäätöksessä tulee ilmoittaa alentamismäärä sekä sen käyttötarkoitus. Alentamispäätöksestä tulee ilmoittaa kaupparekisteriin, sekä rekisteriviranomaisia tulee pyytää ilmoittamaan asiasta yhtiön velkojille. (Suojanen ym. 2006, 192)

Velkojilla on oikeus vastustaa alentamispäätöstä ja päätös ratkeaa, ellei yhtiö suorita velkaansa tai aseta vakuutta velkojille. Tätä oikeutta ei siinä tapauksessa ole, että alentamisen tarkoituksena on tappion kattaminen tai mikäli osakepääomaa samanaikaisesti korotetaan vähintään alentamismäärällä. Osakepääoman alentaminen voi tapahtua myös varojen siirtämisen perusteella vapaan oman pääoman rahastoon. Tässäkin tapauksessa velkojilla on velkojien suojaamennettely. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 13:2§; Suojanen ym. 2006, 191-192)

4.5 Omien osakkeiden hankkiminen tai lunastaminen

Mahdollisen yhtiöjärjestyksen määräyksen mukaan yhtiöllä on oikeus tai velvollisuus hankkia tai lunastaa omia osakkeitaan. Osakkeiden hankkiminen on vapaaehtoista omien osakkeiden ostamista eli käytännössä halukkailla osakkeenomistajilla on mahdollisuus myydä yhtiölle omia osakkeitaan yhtiön ostotarjoukseen perustuen. Lunastaminen puolestaan tarkoittaa sitä, että osakkeet otetaan yhtiöön pakolla. Kyseisistä osakkeista on määrättävä yhtiöjärjestyksessä osakkeiden arvo tai sen laskemisperusteet sekä se, mitä varoja vastikkeen maksuun käytetään. Jos osakkeiden hankkiminen johtaa osakepääoman alenemiseen, on tässäkin tapauksessa velkojilla mahdollisuus vastustaa osakkeiden hankkimista tai lunastamista. (Suojanen ym. 2006, 192)

Omien osakkeiden hankkimisesta tai lunastamisesta päättää yhtiökokous ja sillä on oikeus valtuuttaa hallitus päättämään osakkeiden hankkimisesta tai lunastamisesta. Kyseinen valtuutus on voimassa yhtiökokouksen päättämän

ajan tai enintään 18 kuukautta. Vapaa pääoma on ainut keino hankkia osakkeita valtuutuksen nojalla. (Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 15:5§)

Yksityisellä osakeyhtiöllä ei ole oikeutta hankkia tai lunastaa kaikkia omia osakkeitaan. Vähintään yksi osake on jäätävä yhtiön ulkopuoliselle taholle.

Hankkimispäätöksen tai lunastamispäätöksen tulee olla seuraavaa osakeyhtiölain 15:7§:n mukaan:

Hankkimispäätöksessä ja lunastamispäätöksessä on mainittava:

- 1) onko kysymys hankkimisesta vai lunastamisesta;
- 2) päätöksessä tarkoitettujen osakkeiden lukumäärä tai enimmäismäärä osakelajeittain;
- 3) keneltä osakkeita hankitaan tai lunastetaan ja tarvittaessa se, missä järjestyksessä, sekä suunnatussa hankkimisessa perustelut sille, että suunnattuun hankkimiseen on 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu painava taloudellinen syy;
- 4) aika, jonka kuluessa hankittavat osakkeet on tarjottava yhtiölle, tai päivä, jona osakkeet lunastetaan;
- 5) osakkeista maksettava vastike ja perustelut sen määrittämiselle sekä, jos vastike on muuta omaisuutta kuin rahaa, selvitys tällaisen omaisuuden arvosta;
- 6) vastikkeen maksuaika; sekä
- 7) miten menettely vaikuttaa yhtiön omaan pääomaan.

(Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624 15:7§)

4.6 Yhtiön purkautumisen seurauksesta johtuva varojen jako

Yhtiön purkaminen on myös varojenjakotilanne. Yritystä purettaessa tehdään selvitysmenettely eli yhtiön omaisuus realisoidaan, velat maksetaan sekä loput varat maksetaan osakkeenomistajille tai muille jotka mahdollisesti ovat yhtiöjärjestyksen mukaan oikeutettuja saamaan yhtiön varoja. Useimmiten yhtiön loppuomaisuus jaetaan osakkaille omistusosuuksien suhteessa. (Suojanen ym. 2006, 193)

Normaalin toiminnan ja purkautumisen välistä aikaa kutsutaan selvitystilaksi. Yhtiökokous päättää määräenemmistöllä osakeyhtiön asettamisesta selvitystilaan. Selvitysmenettely tapahtuu yhden tai useamman selvitysmiehen selvitysmenettelyn kautta. Selvitysmiehet hakevat yhtiön asettamista konkurssiin, ellei yhtiöllä ole varoja maksaa velkoja. Rekisteriviranomainen poistaa yhtiön rekisteristä, ellei yhtiön varat riitä selvitysmenettelyyn tai jos yhtiön varojen määrästä ei saada tietoa. Yksi tai useampi selvitysmies valitaan hallituksen ja mahdollisen hallintoneuvoston ja toimitusjohtajan tilalle. Selvitysmiesten tehtävänä on laatia kultakin tilikaudelta tilinpäätös ja toimintakertomus, jotka esitetään varsinaisen yhtiökokouksen hyväksyttäväksi. Selvitysmiehet laativat lopputilityksen, jossa selostetaan selvitysmenettely. Lopputilityksessä tulee olla tilinpäätökset, toimintakertomukset ja tilintarkastuskertomukset selvitystilan ajalta. Tilintarkastajat tarkastavat lopputilityksen selvitystilanaikaisen hallinnon, jonka jälkeen selvitysmiehet kutsuvat yhtiökokouksen jossa tarkastetaan lopputilitys. Sen jälkeen selvitysmiesten vastuulla on jättää veroilmoitus verovirastoon ja huolehtia lakkaamisilmoitus kaupparekisteriin. Kun purkautuminen on rekisteröity, osakeyhtiön olemassaolo oikeushenkilönä loppuu. (Suojanen ym. 2006, 195-198)

5 Osakeanti

Osakeannin kautta yhtiö voi antaa uusia osakkeita tai luovuttaa hallussaan olevia omia osakkeitaan. Osakeanti voi olla joko maksullinen tai maksuton. Yhtiökokous voi päättää osakeannista ja valtuuttaa hallituksen päättämään osakeannista. Osakkeenomistajilla on etuoikeus osakkeisiin samassa suhteessa kuin he ennen osakeantia omistavat yhtiön osakkeita. Osakeannista huolimatta osakkeenomistajien omistusosuus yhtiöstä pysyy samana. Yhtiöjärjestysmääräyksellä voidaan poiketa etuoikeudesta osakkeisiin. Syyksi tällöin tarvitaan painava taloudellinen syy. Taloudellisesta tilanteesta riippuen saatetaan joskus tarvita rahoituksen saamista muilta kuin nykyisiltä

osakkeenomistajilta. Osakkeen käypä hinta ja sen merkintähinta on otettava huomioon osakeannissa. Mitä enemmän käypä hinta eroaa merkintähinnasta, on oltava sitä painavampi taloudellinen syy. Osakeanti saattaa olla jopa maksuton, jos yhtiön ja kaikkien osakkeenomistajien kannalta siihen on erittäin painava taloudellinen syy. (Suojanen ym. 2006, 182-183)

5.1 Maksullinen osakeanti

Maksullisessa osakeannissa tulee huomioida tuleeko osakkeen hinta osakepääoman korotukseksi vai ei. Mikäli yhtiöjärjestykseen on merkitty osakkeen nimellisarvo, tulee osakepääoman kasvaa vähintään nimellisarvon määrällä uusia osakkeita annettaessa. Mikäli nimellisarvoa ei ole, voidaan päättää osakepääoman korottamisesta tai sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston lisäykseksi. Yhtiöjärjestyksessä saattaa olla määräys kyseisestä asiasta. (Suojanen ym. 2006, 183)

5.2 Maksuton osakeanti

Maksuttomat osakkeet voivat olla uusia osakkeita tai yhtiön hallussa olevia osakkeita. Samaan tapaan kuin maksullisessa osakeannissa on maksuttoman osakeannin kohdalla päätettävä korotetaanko osakepääomaa vai ei. Jos yhtiön osakkeilla on nimellisarvo, tulee osakepääomaa korottaa vähintään annettavien osakkeiden nimellisarvojen määrällä. (Suojanen ym. 2006, 182)

6 Tuloverojärjestelmä

6.1 Tulolajit

Luonnollisen henkilön tulot jaetaan kahteen tulolajiin verotuksessa, eli pääomatuloihin ja ansiotuloihin. Verotettava pääomatulo ja verotettava ansiotulo lasketaan verovelvolliselle erikseen. Veronalaisista tuloista tehdään tietyt laissa säädetyt vähennykset, ja näin saadaan verotettava tulo.

6.1.1 Pääomatulo

Pääomatuloihin lasketaan sellaiset tulot jotka ovat tuottaneet omaisuutta, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto sekä muut sellaiset tulot jota varallisuuden katsotaan kerryttäneen. Pääomatuloja ovat esimerkiksi korkotulo, pörssiyhtiöstä saatu osinkotulo, vuokratulo, voitto-osuus, henkivakuutusten tuotto, luovutusvoitto ja muusta kuin pörssiyhtiöstä saadun osingon pääomatulo-osuus. Pääomatulojen veron osuus on 28 prosenttia, jota maksetaan vain valtiolle. (Tomperi 2002, 18)

Verotettava pääomatulo lasketaan seuraavasti (Tomperi 2002,19):

Veronalaiset pääomatulot

-Tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot

= Puhdas pääomatulo

+Pääomaksi luettava verovuonna nostettu osakaslaina

-Pääomatuloksi luetusta osakaslainasta verovuonna takaisin maksettu määrä

-Asunto-, opinto- ja tulonhankkimisvelkojen korkomenot

=Verovuoden pääomatulo

-Pääomatuloista vähennettävä pääomatulolajin tappio

=Verotettava pääomatulo

Pääoman alijäämä muodostuu mikäli verovelvollisella on vähemmän pääomatuloja kuin vähennyskelpoisia vähennyksiä. Ansiotulosta suoritettavan veron määrästä vähennetään mahdollinen alijäämä saman 28 prosentin verokannan mukaan.

6.1.2 Pääomatuloista tehtävät vähennykset

Pääomatuloista voidaan vähentää ne menot, jotka ovat aiheutuneet veronalaisten tulojen hankkimisesta tai säilyttämisestä. Puhdas pääomatulo

muodostuu pääomatulosta vähennettävistä luonnollisista vähennyksistä. (Suojanen ym. 2006, 665)

Opintolainan-, tulonhinkkimis-, ja asuntolainan korot ovat vähennyskelpoisia korkoja. Korot tulee vähentää ensisijaisesti pääomatuloista, mikäli pääomatuloja ei ole, syntyy pääomatulolajin alijäämä. Alijäämähyvitys myönnetään täten ansiotulejen veroista.

Vuodessa saa vähentää yhteensä 5000 euroa vapaaehtoisia eläkevakuutusmaksuja, sekä pitkäaikaissäätämissopimuksen mukaisia maksuja.

Osakaslainan, jota verotetaan pääomatulona, takaisinmaksu on vähennyskelpoinen viiden vuoden kuluessa lainan nostamisesta.

Vain omaisuuden myynnistä johtuvat luovutustappiot ovat vähennyskelpoisia, nekin vain rajoitetusti. Muita luovutustappioita ei voida vähentää. Luovutustappiot on vähennettävä syntyneen vuoden aikana tai sitä seuraavana viitenä vuotena.

Tappio vahvistetaan tulolähteen tappioksi, jos tulolähteen tulos on tappiollinen. Verovelvollisen esittämästä vaatimuksesta, voidaan verotappio vähentää kokonaan tai osittain saman vuoden muista pääomatuloista.

Alijäämänen pääomatulolaji muodostuu, jos pääomatuloista tehtäviä vähennyksiä on enemmän kuin tuloja. Alijäämähyvitys myönnetään ansiotulejen veroista. Ellei sekään riitä, vahvistetaan pääomatulolajin tappio. Tappiota vähennetään seuraavat kymmenen vuotta pääomatuloista kun pääomatuloa syntyy. (Taloustaito, 12/2010, 18-19)

6.1.3 Ansiotulo

Ansiotulot ovat kaikkia muita tuloja, joita ei ole määritelty pääomatuloiksi. Ansiotuloihin kuuluu muun muassa palkkatulot, eläketulot, jaettavan yritystulon ansiotulo-osuus ja muusta osakeyhtiöstä kuin pörssiyhtiöstä saadun osinkotulon ansiotulo-osuus. Veronalaisista ansiotuloista vähennetään tulon hankkimisesta

ja säilyttämisestä johtuneet menot sekä muut laissa säädetyt yleiset ja sosiaaliset vähennykset, näin saadaan verotettava ansiotulo. Ansiotuloista maksetaan veroa valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle. Kunnallis- ja kirkollisvero ovat tasasuhteisia veroja, eli vaikka tulon määrä muuttuisi, veroprosentti pysyy samana. Myös sairausvakuutusmaksu maksetaan ansiotuloista. Ansiotulosta maksetaan valtiolle veroa progressiivisen asteikon mukaan. (Tomperi 2002, 21; Tomperi, 2005,186-187)

Taulukko 2. Vuoden 2011 valtion tuloveroasteikko (Verohallinto 7.11.2011)

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan yltävästä tulon osasta, %
15 600 -23 200	8	6,5
23 200 - 37 800	502	17,5
37 800 - 68 200	3 057	21,5
68 200 -	9 593	30,0

6.1.4 Ansiotuloista tehtävät vähennykset

Samoin kuin pääomatuloista, voidaan ansiotuloista vähentää luonnolliset menot, jotka ovat aiheutuneet veronalaisten tulojen hankkimisesta tai säilyttämisestä. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut, työmatkakustannukset ja muut tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet kulut, kuten kalusto. Kaluston kohdalla hankintamenot kuitenkin vähennetään vuotuisina poistoina. Osa myös katsotaan vähennyskelvottomaksi yksityiskäytön osuudeksi esimerkiksi tietokoneen kohdalla. (Suojanen ym. 2006, 661-666)

6.1.5 Verottajan viranpuolesta tehtävät vähennyksen ansiotuloista

Tulohankkimisvähennys voidaan vähentää kaikilta, joilla on ollut palkkatuloa. Kyseinen vähennys on 620 euroa, kuitenkin korkeintaan palkkatulojen määrä. Mikäli tulohankkimiskulujen määrä on esitäytetyllä veroilmoituksella suurempi, vähennetään tulohankkimiskulujen määrä.

Työttömyyskassojen jäsenmaksut sekä työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut vähennetään kokonaisuudessaan palkkatuloista.

Ansiotuloista on oikeus vähentää työntekijän eläkemaksu, työttömyysvakuutusmaksu, sekä sairausvakuutuksen päivärahamaksu.

Ansiotulosta on oikeus tehdä merityötulovähennys, jonka määrä on valtionverotuksessa 18 prosenttia merityötulon kokonaismäärästä.

Invalidivähennys saadaan sekä kunnallis- että valtionverotuksessa. Ensimmäistä kertaa vähennystä haettaessa on annettava lääkärin lausunto oikeudesta vähennykseen.

Verovelvollisen puhtaasta ansiotulosta kunnallisverotuksessa vähennetään kunnallisverotuksen ansiotulovähennys. Veronalaisista palkkatuloista lasketaan ansiotulojen, ansiotuloina pidettävän käyttökorvauksen, ansiotulona verotettavan osingon ja yritystulon jaettavan ansiotulon perusteella. 2500 eurosta ylittävältä osalta 7 230 euroon saakka vähennys on 51 prosenttia, ja sen ylittävältä osalta 28 prosenttia. Enimmäismäärä vähennykseen on 3 570 euroa. Kun verovelvollisen puhdas ansiotulo on yli 14 000, vähennys pienenee 4,5 prosenttia 14 000 euron ylittävältä osalta.

Kunnallisverotuksesta tehtävä opintorahavähennys voi olla enintään 2 600 euroa. Kun puhtaat ansiotulot ylittävät 2 600 euroa, vähennys pienenee puolella. Jos ansiotulojen määrä on enemmän kuin 7 800 euroa, ei vähennystä saa.

Mikäli ansiotulon määrä ei ole kaikkien muiden kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten jälkeen enempää kuin 2 250, siitä vähennetään tämän tulon määrä.

Kunnallisverotuksessa tehtävä eläketulovähennys ei voi olla eläketuloa suurempi. Vähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 1,37 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään 1 480 euroa, ja pyöristetään seuraavaan täyden kymmenen euron määrään.

Alijäämähyvitys liittyy usein asuntovelallisen lainankorkoihin. Korot vähennetään ensisijaisesti pääomatuloista, mikäli verovelvollisella ei kuitenkaan ole pääomatuloja, muodostuu pääomatulolajin alijäämä. Tämä alijäämä hyvitetään ansiotulojen verosta. Enimmäismäärä on 1 400 euroa, ja sitä korotetaan 400 eurolla elätettävänä olevan lapsen kodalla.

Työtulovähennys vähennetään valtiolle suoritettavasta tuloverosta. Kun vähennys ylittää ansiotulosta valtiolle suoritettavan tuloveron määrän, tehdään se kirkollisverosta, kunnallisverosta ja sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta kyseisten verojen suhteessa. 2 500 euroa ylittävältä osalta vähennys on 5,9 prosenttia. Enintään kuitenkin 740 euroa. Kun puhtaat ansiotulot ylittävät 33 000 euroa, vähennys pienenee 1,2 prosenttiin ylittävältä osalta. (Taloustaito, 12/2010, 16-17)

6.1.6 Itsenäisesti tehtävät vähennykset

Kotitalousvähennyksen määrä on enintään 3 000 euroa, ja se tehdään maksettavista veroista. Myöntämisperusteena on 100 euron raja. Vähennyksen voi tehdä vain, kun työkorvaus on ostettu ennakkoperintärekisteriin merkityltä yritykseltä.

Tulonhankkimismenojen vähennystä voidaan hakea, kun palkkatulojen hankkimisesta johtuvat kulut ovat suuremmat kuin 620 euroa.

Asunnon ja työpaikan väliset matkakustannukset vähennetään ansiotuloista halvimman mahdollisen kulkuneuvonkustannuksen mukaan. Omavastuu vähennyksessä on 600 euroa, ja vähennys enintään 7 000 euroa.

Jos verovelvollisella on varsinaisen työpaikkansa vuoksi vuokra-asunto eli työasunto, ja erillinen vakituinen asunto, vähennetään verovelvollisen ansiotuloista tulonhankkimiskuluina kuukausittain 250 euroa.

Eläkesäätiössä, eläkekassassa, tai vakuutusyhtiössä järjestetystä lisäeläketurvasta suoritettuja maksuja saa vähentää 5 prosenttia ansiotulosta, enintään 5 000 euroa vuodessa.

Harkinnanvaraisesti saatetaan myöntää esimerkiksi suurien sairauskulujen vuoksi veronmaksukyvyyn alentumisvähennys. Vähennyksen määrä on enintään 1 400 euroa, ja se vähennetään puhtaiden asiotulojen määrästä.

Tiedettä ja taidetta edistävään tarkoitukseen tehdyt rahalahjoitukset saavat luonnollinen henkilö ja kuolinpesä vähentää puhtaasta ansiotulosta vähintään 850 euroa ja enintään 250 000 euroa.

Elatusavun maksusta vähennys on verovuositain $\frac{1}{8}$, enintään 80 euroa alaikäistä lasta kohden. Vähennys tehdään valtionverosta.

Syksyllä 2005 tai sen jälkeen opiskelunsa aloittanut ja tutkinnon määräajassa suorittanut saa maksamansa opintolainan lyhennystä vastaavan määrän takaisin verotuksessa. Vähennyksen enimmäismäärä on 30 prosenttia lainan 2 500 euroa ylittävältä osalta. (Taloustaito, 12/2010, 16-17)

7 Palkkaa vai osinkoa

Yhtiön maksaessa palkkaa yhtiössä työskentelevälle osakkaalle, ei tuloon kohdistu kahdenkertaista veroa, sillä yhtiölle palkanmaksu on vähennyskelpoista menoa. Verovaikutus yhtiölle palkanmaksusta on yhtiöverokannan mukainen 26 prosenttia. Kuten Juusela kirjassaan toteaa ”Palkan nostaminen on erityisen verotehokasta niin kauan kuin osakkeenomistajan progressiivisen asteikon mukaan määräytyvä verokanta on alle 26 prosenttia.” Sivukulut on huomioitava palkkaa maksettaessa. (Juusela, 2004, 75-77)

Taulukko 3. Palkkaa vai Osinkoa

Taulukossa on vertailtu osingonjaon ja palkan nostamisen kuluja niin yrityksen kuin yrittäjänkin näkökulmasta. Luvut ovat keksittyjä, mutta suuntaa antavia ja havainnollistavia case- yritykselle. Jaettavana määränä on käytetty 16 000 euroa, joka muodostuu tilikauden verotettavasta tuloksesta, josta vähennetään verot. Yritys ei voi jakaa tilikauden voittoa ylittävää määrää osinkoja, jonka perusteella jaettavana määränä käytettiin kyseistä 16 000 euroa. Nettovarallisuus on laskelmissa sama kuin yrityksen matemaattinen arvo, sillä vain yrittäjät itse omistavat osakkeita. Ansiotulojen veroprosentit laskettiin käytettyjen lukujen pohjalta verohallinnon verolaskurin avulla suuntaa antavasti. Taulukossa on käytetty vuoden 2011 sairausvakuutusprosenttia 2,12. YEL- ja TyEL- vakuutukset on jätetty laskelmista pois, eikä taulukossa ole otettu huomioon verotuksessa tehtäviä vähennyksiä. (Verohallinto, veroprosenttilaskuri)

	Osinkona	Pääosin palkkana
Jaettava tulos	16 000	16 000
Yrittäjän palkka	0	15 000
Sotu- kulut (2,12%)	0	318
Yrittäjän palkkakulut	0	15 318
Tulos ennen veroja	16 000	682
Yritysvero 26%	-4 160	-177,32
Tulos verojen jälkeen	11 840	504,68
Nettovarallisuus	10 000	10 000
Nettovarallisuuden muutos	11 840	504,68
Nettovarallisuus tilikauden lopussa	21 840	10 504,68
Jaettava osinko	11 840	504,68
Verovapaata pääomatulo-osinkoa 9% nettovaallisuudesta	1965,60	504,68 (max.945,42)
Ansiotulo-osinkoa	9874,40	0
Ansiotulo-osinko, verotettavaa 70%	6912,08	0
Ansiotulo-osinko, verovapaa 30%	2962,32	0
Ansiotuloa yhteensä	6912,08	15 000
Ansiotulojen vero	172,8 (2,5%)	1 500 (10%)
Verovapaa tulo	4927,92	504,68
Käteen jää	11 667,20	14 004,68

Laskelmien perusteella kyseisellä summalla palkan nostaminen tulee edullisemmaksi, kuin osingon nosto. Huomioon tulee ottaa, että palkka on yritykselle vähennyskelpoinen kulu, toisin kuin osingonjako. Pienessä yrityksessä palkan ja osingon noston edullisuutta vertailtaessa kannattaa ottaa huomioon, että käytännössä yrityksen verot ovat myös osakkaan veroja.

Taulukosta selviää myös se, että yrittäjän kannattaa nostaa verovapaa pääomatulo-osinko palkan lisäksi. Yhtiön nettovarallisuus kasvattaa pääomatulo-osinkoa, jota verotetaan kevyemmin kuin ansiotulo-osinkoa. Pääomatulo-osinko on 90 000 euroon saakka verovapaata nettovarallisuuden ollessa riittävä, ja siltä osin kun osinko ylittää 90 000 euroa, verotetaan sitä 70 prosenttisesti pääomatulona ja loput verovapaana. Kun vuotuinen tuotto ylittää 9 prosentin kasvun, on osingosta 70 prosenttia ansiotuloa ja 30 prosenttia verovapaata tuloa. Näin ollen yritykseen kannattaa kasvattaa nettovarallisuuttaan.

8 Keskeiset asiat osakeyhtiön verotuksessa

Veroa joutuu maksamaan jokainen voittoa tuottava yritys. Veronalaisten tulojen ja vähennyskelpoisten menojen ja muiden vähennysten erotuksena saadaan verotettava tulo. Veronalaisten varojen ja niistä tehtävien vähennysten erotuksena saadaan verotettava varallisuus. (Tomperi, 2002, 10)

8.1 Verovuosi

Verovuodella tarkoitetaan ajanjaksoa, jonka mukaan tuloveroa maksetaan saaduista tuloista, sekä sen päättyessä olleesta varallisuudesta. Verovuosi on kalenterivuosi. Tämä tarkoittaa sitä, että ellei kirjanpitovelvollisella tilikautena ei ole kalenterivuotta, verovuotena on tilikausi tai tilikaudet jotka ovat päättyneet kalenterivuonna. Tilikauden päättymisajankohtaa muutettaessa liikkeenharjoittajan on ilmoitettava muutoksesta veroviranomaisille. Muutettaessa tilikauden päättymisajankohtaa myöhäisemmäksi, on ilmoitus tehtävä kuukautta ennen sitä päivää, jona tilikauden oli määrä päättyä. Jos tilikauden päättymisajankohtaa puolestaan aikaistetaan, ilmoitus on tehtävä kuukautta ennen tilikauden päättymispäivää. Samalla osakeyhtiön on huolehdittava muutoksesta kaupparekisteriin, sekä esittää selvitys yhtiöjärjestyksen sääntöjen muutoksesta. (Tomperi, 2002, 10)

8.2 Ennakkoperintä

Verohallinto pyrkii perimään verot tulonsaajilta sitä mukaa kun tuloa kertyy. Tällä tavoin verot rasittavat vähemmän verovelvollista, kun veroja maksetaan vähitellen. Veroista toimitetaan ennakonpidätystä tai ennakonkantoa ennakkoperintänä. (Tomperi 2005, 183; Tomperi 2002, 10)

8.2.1 Ennakonpidätys palkansaajalta

Vero vähennetään suoraan maksetusta suorituksesta, ja näin ollen vero pienentää tulonsaajalle maksettavaa määrää. Tämä käytännössä tarkoittaa sitä, että tulonsaaja ei saa koko palkkaa tai palkkiota bruttona, vaan siitä on vähennetty verot ja veronluonteiset maksut kuten sairausvakuutusmaksu. Ennakonpidätyksen toimittamisvelvollisia ovat kaikki jotka maksavat veronalaisia suorituksia, poikkeuksina jos tulo on ennakonkannon alaista tai kokonaan ennakonpidätysvelvollisuuden ulkopuolella.

Ennakonpidätyksen alaisiin tuloihin kuuluu muun muassa palkka. Työ- tai virkasuhteen lisäksi palkkana tai palkkiona pidetään kokouspalkkioita, luottamustoimesta saatua korvausta, henkilökohtaista luento- ja esitelmäpalkkiota, sekä yrityksen johdolle ja hallintoelinten jäsenille maksettuja palkkoja ja palkkioita. Myös luontoisetujen raha-arvo lasketaan palkaksi. Työkorvauksesta, joka ei ole palkkaa suoritetaan myös ennakonpidätys, ellei työn tekijää ole merkitty erityiseen ennakoperintärekisteriin. Ennakonpidätys toimitetaan myös tekijänoikeuspalkkioista sekä muiden teollisten oikeuksien käyttökorvauksista. Tällöin myös yhtiölle toimitetaan pidätys maksetuista korvauksista, ellei saajaa ole merkitty ennakoperintärekisteriin, ”sillä työsuoritusten laskuttajan yhtiömuoto tai liiketoiminnan laajuus ei vaikuta pidätysvelvollisuuteen”. (Tomperi, 2002, 11)

Luonnollisien henkilöiden kohdalla pidätysprosentti määräytyy henkilökohtaisen pidätysprosentin mukaan. Yhtiöllä vastaava pidätysprosentti on 13 prosenttia. Ennakonpidätys toimitetaan arvonlisäverottomasta hinnasta. (Tomperi 2002, 11)

Suoritusten maksajien on annettava vuosi-ilmoitus veroviranomaisille, joka on verotuksen toimittamisen ja ennakonpidätyksen hyväksilukemisen peruste. Sekä säännöllisesti että satunnaisesti palkkaa maksavien työnantajien on annettava vuosi-ilmoitus. Vuosi-ilmoitus annetaan verottajalle tammikuun loppuun mennessä. Mikäli vuosi-ilmoitus annetaan sähköisesti, palautuspäivämäärä on 3.2.2012. Vuosi-ilmoitukseen merkittävät ilmoitetaan palkanmaksun mukaan, vuonna 2011 maksettu palkka merkitään vuoden 2011 ilmoitukseen, vaikka työ olisi tehty jo vuonna 2010. (Verohallinto, 2011)

8.2.2 Ennakonkanto yritykseltä

Kun yritys on merkitty ennakoperintärekisteriin, ennakonkanto toimitetaan liike- ja ammattituloista sekä maatilatalouden tulosta. Ennakoperintä voidaan toimittaa ennakonkannosta myös vuokratuloista sekä omaisuuden luovutusvoitoista. Kyseiset tulot verovelvollinen saa kokonaan käyttöönsä, mutta verovuoden aikana hän on velvollinen maksamaan veroa veroviraston lähettämän verolipun maksuerien mukaan. Ennakoverolipulla pyritään mahdollisimman tarkkaan perimään määrä, joka vastaa verovelvollisen tulosta ja varallisuudesta suoritettavien verojen ja maksujen yhteismäärää. Vähennyksenä otetaan huomioon ennakonpidätyksen arvioitu määrä. Osakeyhtiössä ennakonkannossa peritty määrä luetaan verovelvollisen hyväksi tilikausittain. Yhteisöjen tulee itse laskea tilikaudelta maksettavat verot. Ennakkojen ollessa liian pienet, yhtiö voi oma-alotteisesti maksaa eron ennakon täydennysmaksuna neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Ellei täydennysmaksuja makseta, veroista peritään yhteisöveroa. Ennakoverojen ollessa liian suuria, verovelvollinen voi hakea ennakon palauttamista neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä ja näin ollen verovirasto palauttaa liikaa maksettua ennakoveroa jo ennen verotuksen valmistumista. Ellei ennakon alentamista haeta, palautetaan liikaa suoritettujen ennakoverojen määrä verovelvolliselle verotuksen valmistuttua. (Tomperi 2002, 12-13; Tomperi 2005, 183-185)

8.3 Osakeyhtiön veroilmoitus

Veroilmoitus on annettava verovuoden päätyttyä. Veroilmoituksessa ilmoitetaan veronalainen tulo ja varallisuus, niistä tehtävät vähennykset sekä muut tiedot ja selvitykset. Veroilmoitusta laadittaessa on käytettävä verohallituksen vahvistamia verolomakkeita. Osakeyhtiöiden tulee jättää veroilmoituksensa neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymiskuukauden lopusta lukien. Mikäli saman kalenterivuoden aikana päättyy useampi kuin yksi tilikausi, on veroilmoitus annettava erikseen jokaiselta tilikaudelta. Kuitenkin koko verovuodelta toimitetaan lopullinen yhteinen verotus. Osakeyhtiöt antavat kuitenkin veroilmoituksensa jokaiselta tilikaudelta erikseen. Osakeyhtiön on ilmoitettava veroilmoituksessaan eräitä yhtiöoikeudellisia sekä osakkaita koskevia tietoja. Tarkempia tietoja ilmoitusvelvollisuudesta, eri lomakkeista sekä muista yksityiskohdista ovat vuosittain julkaistavissa veroilmoituksen täyttöoppaissa. Verovelvollinen saa oppaan postitse veroilmoituslomakkeiden kanssa. (Tomperi 2002, 14; Verohallituksen julkaisu 49.07, 44)

8.4 Osakeyhtiön vähennykset

Tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuvat menot ovat verotuksessa vähennyskelpoisia. Tuloveroja ei siksi voida vähentää verotuksessa. Vähennyskelpoisiin kuluihin eivät myöskään kuulu rangaistusluonteiset kulut, eikä puolet edustusmenoista. Vähennyskelpoisia eivät ole yrittäjän puolisolle maksetut palkat tai alle 14-vuotiaille lapsille maksettu palkka. Myöskään pääomasijoituksina pidetyt erät eivät ole vähennyskelpoisia.

Verotettavan tulon ollessa negatiivinen, verotettava tulos vahvistetaan verotusta toimittaessa. (Tomperi, 2005, 195-196)

Verovelvollinen ei enää tilinpäätöshetkellä pysty juurikaan vaikuttamaan verotettavan tulon määrään eikä maksettaviin veroihin jaksottamisen suoritusperiaatteen vuoksi. Pysyvien vastaavien eli käyttöomaisuuden poistot ja varaukset ovat keskeisimpiä verotukseen vaikuttavia tekijöitä. Pysyvien vastaavien jaksottamissäännöt ovat erilaisia kirjanpidossa ja verotuksessa.

Kirjanpidossa pysyvät vastaavat kirjataan suunnitelman mukaan, jossa huomioon otetaan hyödykkeen arvioitu taloudellinen pitoaika ja valittu poistomenetelmä. Verovuosikohtaiset poistojen enimmäismäärät ovat puolestaan elinkeinoverolain säätämiä. Edellytys poistojen hyväksymiseen verotuksessa on, että ne on tehty myös kirjanpidossa. (Tomperi, 2005, 195-196)

Poistojen enimmäismäärät ovat koneista ja kalusteista 25 prosenttia menojäännöksestä, puolestaan myymälä-, varasto-, tehdas-, työpaja-, ynnä muista vastaavista enimmäismäärä on 7 prosenttia menojäännöksestä. Asuin- ja toimistorakennuksista enimmäismäärä on 4 prosenttia menojäännöksestä ja kevyistä rakennelmista taas 20 prosenttia. (Tomperi, 2005, 196)

Hankintavuoden kuluksi tulee kirjata kokonaan koneiden ja kaluston hankintameno, jos esineen todennäköinen käyttöikä on maksimissaan kolme vuotta tai jos esineen hankintahinta on enintään 850 euroa. (Tomperi, 2005, 196)

Menojäännöksiä koneiden ja kaluston kohdalla käsitellään verotuksessa kokonaisuutena. Rakennuksien poistot ovat rakennuskohtaisia. (Tomperi, 2005, 196)

”Menojäännös lasketaan seuraavasti: (Tomperi, 2005, 196)

+Hankintameno

+Perusparannukset

+Suurehkot korjausmenot (verovelvollisen vaatiessa)

-Myyntitulot

-Saadut vakuutus- ja muut vahingonkorvaukset.”

Poistoista ei aiheudu oikaisua verotettavaan tuloon, jos suunnitelman mukaiset poistot ovat samat kuin verotuksessa hyväksyttävät enimmäispoistot. Poistojen ollessa pienemmät kuin verotuksessa hyväksytyt enimmäispoistot, ja haluttaessa verotuksessa vähentää mahdollisimman suurina, voidaan

kirjanpidossa tehdä ylipoistoja. Suunnitelman mukaiset poistot ja ylipoistot muodostavat kirjanpidon kokonaispoiston. Suunnitelman mukaisten poistojen ollessa suurempia kuin verotuksessa hyväksyttävät poistot, ei kaikkea voida vähentää verotuksessa. Jos yhtiöllä on aikaisempina vuosina kertynyt ylipoistoa, voidaan poistot kirjata alipoistoiksi. ”Jos alipoistoa ei kirjata, kirjanpidon tulosta pienentänyt verotuksessa vähennyskelvoton osuus lisätään verotuloslaskelmaa laadittaessa verotettavaan tuloon.” (Tomperi, 2005, 196) Tilinpäätöksessä poistot on tehtävä suunnitelmanmukaisesti. Ellei kaikkia kirjanpidon poistoja haluta vähentää verotuksessa, ne voidaan lisätä verotettavan tulon laskelmaan veroilmoituksessa ja tätä kautta voidaan vähentää vahvistettuja tappioita. (Tomperi, 2005, 196)

8.5 Verojen laskeminen ja maksuunpano

Lopullinen verojen suuruus määrätään sen jälkeen kun verotettava tulo ja varallisuus ovat vahvistettu. Verotettavaa tuloa laskiessa tuloslaskelman tulos on lähellä verotettavaa tuloa. Seuraavalla laskuvaavalla (Tomperi, 2005, 195) saadaan verotettava tulo:

Tuloslaskelman osoittama tulos (voitto + / tappio -)

+Tulosverot, koska ne eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia

+Muut vähennyskelvottomat kulut

-Verovapaat tuotot

+/-Jaksotuksesta johtuvat oikaisut

+/-Muut lisäykset tai vähennykset

=Verotettava tulo

Osakeyhtiölle vahvistetaan verotettava tulo, jota ei jaeta ansio- ja pääomatuloihin, vaan osakeyhtiön veroihin vaikuttaa verotettava tulo ja osingonjako. Osingonjaon perusteella osakeyhtiö voi joutua maksamaan täydennysveroa. Osakeyhtiön tappiontasaus toteutetaan tulolähteittäin.

Osakeyhtiön verotettavasta tulosta maksetaan 26 prosentin suuruinen yhteisön tulovero. (Tomperi 2002, 16-17, 36)

9 Verosuunnittelu

Verosuunnittelu tarkoittaa eri vaihtoehtojen edullisuuden selvittämistä verovelvollisen näkökulmasta. Suunnittelun lähtökohtana tulee olla se, miten paljon yrityksestä halutaan nostaa varoja ja miten paljon halutaan jättää yhtiöön esimerkiksi yrityksen kasvua ajatellen. (Juusela, 2004, 252, 246)

Vaikka periaatteessa yrityksen kirjanpito ja verotus ovat erilliset järjestelmät, on kirjanpidon ja verotuksen laskennoilla silti merkitystä toisiinsa. Hyvänä esimerkkinä yrityksen hankinnasta tehtävät vähennykset, jotka voidaan vähentää verotuksessa vain, jos vastaavat vähennykset on tehty kirjanpidossa. Pitkälti kirjanpidollisen tuloksen pohjalta lasketaan verotettava tulos. Verotettavan tulon laskennassa veronalaisista tuloista vähennetään vähennyskelpoiset menot, ja veronalaisia tuloja on enemmän kuin vähennyskelpoisia menoja, maksetaan tuloveroa. Yrityksen omistajien kannalta kirjanpidon tuloslaskennan tavoitteena on selvittää yrityksen jakokelpoisen voiton määrä. Kirjanpidolla ja verotuksella on se yhteys, että verovuoden muodostaa tilikausi, tai kalenterivuonna päättyneet tilikaudet. (Kukkonen, 2004, 130-131)

Keskeisimmät alueet verosuunnittelun kannalta ovat osinkojen kahdenkertaisten verojen välttäminen, sekä osakeluovutusten voittoihin ja tappioihin liittyvä verosuunnittelu. Lainsäädäntö VML 28 § kuitenkin rajoittaa verosuunnittelua, ja näin pyritään estämään veronkiertoa. Myös peitelystä osingonjaosta on laki VML 29 §. Peitelty osinko tarkoittaa osakeyhtiön antamaa rahanarvoista etuutta osakkaansa tai tämän omaisen hyväksi osakkuusaseman perusteella poikkeavaa hinnoittelua tai vastikkeetonta etuutta. Peiteltyksi osingoksi katsotaan myös rahanarvoisen edun antaminen lunastamalla tai hankkimalla omia osakkeita tai alentamalla osakepääomaa vararahastoa tai

ylkurssirahastoa. Yhtiön on verotuksessa meneteltävä niin kuin olisi käytetty käypää hintaa, mikäli yhtiön katsotaan jakaneen peiteltyä osinkoa. Osakkaan kohdalla on veronalaiseksi tuloksi katsottava käyvän hinnan ja käytetyn hinnan erotus. (Juusela, 2004, 246-248)

Nettovarallisuus vaikuttaa olennaisesti yrityksen verorasitukseen, sillä yhtiöön jätetty nettovarallisuus kerryttää pääomatulo-osinkoa. Pääomatulo-osinko on kevyemmin verotettua kuin ansiotulo-osinko.

Verotarkastuksen aikana kannattaa suorittaa aina oma verotarkastus. Tarkistuksessa kannattaa ottaa huomioon ainakin:

- tietojen oikeellisuus verotuksessa
- ovatko laskelmat oikein
- maksutapahtumiin liittyvät asiat verotuksessa (esimerkiksi verojen päällekkäiskanto)
- verotuksen perustelujen verolakien pykäliden paikkansapitävyys

Verovelvollisen ei tarvitse ilmoittaa omassa verotarkastuksessa löytyneitä virheitä, jotka koituisivat verovelvollisen vahingoksi.

(Rissanen, 2005, 42-43)

9.1 Ennakkotieto- ja ennakkoratkaisuhakemus

Veroviranomaisten ennakkotietojärjestelmää voidaan hyödyntää osana verosuunnittelua. Ennakkotietoa voidaan hakea kirjallisesti tuloverotusasiaan ja muihin veroasioihin ennakkoratkaisua.

Kirjallisesta hakemuksesta verovirasto antaa maksua vastaan tulo- ja varallisuusveroa koskevan ennakkotiedon. Verovirasto voi jättää ennakkotiedon toimittamatta, mikäli on ilmeistä että verovelvollinen pyytää verottajalta vastausta vaihtoehtoisten toimintamallien verotuksesta, tarkoituksenaan veroedun tavoittelu. (Verohallinto)

10 Verotuksen tulevaisuus

Valtiovarainministeri asetti syksyllä 2008 verotyöryhmän, jonka tehtävänä oli arvioida ja ottaa huomioon verotuksen oikeudenmukaisuus, väestön ikääntymisen vaikutukset sekä kestävän kehityksen haasteet. Työryhmä jätti loppuraporttinsa selvityksistään joulukuussa 2010.

Verotyöryhmä on kaavaillut uudistuksia verotukseen, niin yhteisöveroon, kulutusveroon, ansiotulojen veroihin kuin myös pääomaveroihin kohdistuen.

Ansiotulojen verotusta työryhmä keventäisi kaikissa tuloluokissa. Nykyiseen yritysten maksamaan 26 prosentin yhteisöveroon työryhmä suunnitteli kevennystä. Uusi yhteisövero tulisi olemaan 22 prosenttia.

Pääomatulojen verotusta työryhmä puolestaan korottaisi nykyisestä 28 prosentista 30 prosenttiin, ja se koskisi kaikkia pääomatuloja myyntivoitoista lähdeverojen korkoihin. Pääomatulot eivät siis työryhmän mukaan muuttuisi progressiivisiksi.

Listamattomien yhtiöiden osinkojen verotukseen työryhmä ehdotti rakenteellista muutosta. Taloustaito-lehden artikkelin (Taloustaito 12/2010) mukaan tämä tarkoittaisi käytännössä seuraavaa: ”yhtiön maksaman 22 prosentin veron lisäksi osingosta 35 prosenttia olisi saajalleen verotettavaa pääomatuloa. Yhteensä yritys ja osingonsaaja maksaisivat veroa siten $22\% + (1 - 0,22) \times 0,35 \times 30\% = 30,2\%$.”

Yhtiön nettovarallisuus olisi edelleen pohjana yhdenkertaisen osinkoveroon oikeuttavan määrän laskennassa. Uudistuksia kokisi myös tuottoprosentin laskenta nykyiseen verrattuna. Uudistuksen mukaan normaalituoton ylittävä osinko olisi jatkossa saajalleen kokonaan pääomatuloa listamattomasta yhtiöstä. Työryhmän esityksen jälkeen normaalituotto määräytyisi keskipitkinä valtiolainakorkona yhteisöveron jälkeen.

Yleinen arvonlisäverokanta nousisi nykyisestä 23 prosentista 25 prosenttiin, ja 13 prosentin vero nousisi 15 prosenttiin sekä 9 prosentin vero 11 prosenttiin.

(Taloustaito, 12/2010, 9-10)

Uusimman tiedon mukaan Kauppalehden elokuussa julkaisemassa artikkelissa valtiovarainministeri Jutta Urpilainen esitteli ehdotuksen valtion talousarvioesitykseksi vuodelle 2012. Pääomatuloverotusta tullaan kiristämään kaksi prosenttia, nykyisestä 28 prosentista 30 prosenttiin. Pääomatulojen verotusta myös muutettaisiin progressiiviseksi, eli yli 50 000 euron pääomatuloista maksetaan veroa 32 prosenttia. Verovapaata osinkojen määrää lasketaan listaamattomien yrityksen kohdalla. Yhteisövero alenee tämänhetkisestä 26 prosentista 25 prosenttiin. Kunnallisverotuksen perusvähennystä ja työtulovähennystä nostetaan, jonka kautta kevennetään pienituloisten verotusta. (Kauppalehti.fi, 7.11.2011)

11 Yhteenveto

Työn lähtökohtana oli selvittää osakeyhtiön verotuksen eri vaiheita, sekä selvittää mikä on yritykselle, sekä yrittäjälle itselleen edullisin tapa nostaa varoja yrityksestä. Työssä paneuduttiin käsittelemään pieniä yrityksiä, jossa osakkeenomistajat työskentelevät itse yrityksessä. Tämänkaltaisissa tapauksissa yrityksen sekä yrittäjän etu on käytännössä sama asia. Valitettavasti aina yrittäjän sekä yrityksen eivät etu kohtaa, joten näissä tapauksissa päätös jää yrittäjälle itselleen.

Opinnäytetyön toimeksiannon aihe oli todella mielenkiintoinen, joskin haastava ja työläs. Aikaa työn tekemiseen kului odotettua enemmän, enkä valitettavasti saanut työstä niin laajaa käytössäni olevilla tiedoilla, mitä alun perin suunnittelin. Haastavaa työssäni oli myös ajantasaisen tiedon saanti. Käyttämäni sekä saatavillani oleva kirjallisuus oli valitettavasti osaksi vanhan osakeyhtiölain mukaisesti kirjoitettuja, joten tiedot oli tarkistettava. Lisäksi aihetta käsittelevä kirjallisuus tuntui olevan hyvin samantapaista. Eräistä verotuksen aiheista saatavilla oli erittäin vähän tietoa. Haastetta toi myös

aiheen ymmärtäminen. Monet lakipykälät tuntuivat olevan vaikealukuisia, ja niiden ymmärtäminen oli käytännön tasolla aikaavievää.

Halusin käydä läpi myös osakeyhtiön rakennetta ennen yritysveroasioiden läpikäymistä. Aihe oli itselleni vieras, joten tästäkin syystä halusin sisällyttää työhön osakeyhtiön yhtiömuodon peruskäsitteet. Työstä tuli hieman suppeampi mitä olin alun perin ajatellut, mutta pyrin kirjoittamaan mielestäni osakeyhtiön ja verotuksen tärkeimmistä käsitteistä selkeästi sekä ytimekkäästi.

Verosuunnittelu on tärkeä osa yritystoimintaa sen perustamisvaiheessa, kasvuvaiheessa, sekä myös mahdollisen toiminnan lopettamisen yhteydessä. Verosuunnittelun tarkoituksena on maksimoida käteenjäävät tulot ja minimoida turhat kulut.

Pääkohdat verotuksessa on yhtiöveron suuruus, joka on 26 prosenttia. Yhtiön tilinpäätöksen tuloslaskelman perusteella lasketaan yhtiön verotettava tulo. Toinen verotuksellisesti kiinnostava seikka on yhtiön varojen jako. Yrityksen jakamasta osingosta 70 prosenttia on pääomatuloa, sekä 30 prosenttia verovapaata tuloa siihen pisteeseen saakka, kun osinkojen määrä ei ylitä osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua yhdeksän prosentin vuotuista tuottoa. Osakkeen matemaattinen arvo lasketaan nettovarallisuudesta, jonka perusteella yhtiöstä saadun osingon verokohtelu riippuu siitä, onko osinko enemmän tai vähemmän kuin yhdeksän prosentin tuotto osakkeen matemaattiselle arvolle. Mikäli osinkoa jaetaan vähemmän kuin yhdeksän prosenttia tuotosta, on osinko verovapaata 90 000 euroon asti, ja tuon summan ylittävältä osalta veronalaista pääomatuloa 70 prosenttisesti, loput 30 prosenttia verovapaasti. Jos osinkoa jaetaan enemmän kuin yhdeksän prosenttia tuotosta, yhdeksän prosentin ylittävät osingot verotetaan 70 prosenttisesti ansiotulona ja loput verovapaana. Näin ollen yrityksen nettovarallisuuden kasvattaminen mahdollistaa verovapaiden osinkojen noston. Tämä kannustaa vahvistamaan yrityksen pääomarakennetta.

Vertailun palkkaa vai osinkoa- perusteella voidaan huomata, että palkka on yrittäjälle sekä yritykselle edullisempaa tiettyyn pisteeseen asti kuin

osingonjako. Karkeasti voidaan ajatella että palkannosto on edullisempaa siihen saakka, kunnes yrittäjän henkilökohtainen progressiivinen veroprosentti nousee yli 26 prosentin. Tämän jälkeen pääomatulojen nosto on edullisempaa kuin palkkatulojen. Ansiotulona jaettavia osinkoja verotetaan kahdenkertaisesti, ensin yrityksen tuloa verotetaan 26 prosenttisesti, sekä vielä toiseen kertaan ansiotulona osakkeenomistajalta. Tämä on mahdollisuus välttää yhtiössä työskentelevälle osakkaalle palkkaa maksettaessa. Palkanmaksussa tulee kuitenkin ottaa huomioon lisäkustannukset, kuten sosiaalimaksut. Palkanmaksu ei saa ylittää sitä määrää, jota ulkopuoliselle työstä maksettaisiin. Muuten palkanmaksu voidaan katsoa peiteltyksi osingonjaoksi.

Haasteena verosuunnittelussa on jatkuvasti muuttuvat lait, sekä lakien puitteissa tehdyt ratkaisut. Veroprosentit saattavat muuttua jopa vuosittain. Yrittäjän tulee verotusta suunnitellessaan olla aktiivisesti ajan tasalla mahdollisista lakimuutoksista, jotta vältetään esimerkiksi tahaton peitelty osinko, ja muut laittomuudet. Samalla kun pyritään toimimaan lakien puitteissa, tulee myös pysyä ajan tasalla verovelvollisen oikeuksista, kuten vähennyskelpoisista kuluista.

Verotusta suunniteltaessa huomioon tulee ottaa halutaanko yrityksen voittoa irrottaa yrittäjän yksityiseen käyttöön, vai kenties kasvattaa yritystä taloudellisesti eri keinoin tai lisätä yrityksen omaa pääomaa. Ajantasaiset tiedot mahdollistavat yrityksen verosuunnittelun, ja ehkä kehottaisinkin yrittäjiä vuosittain selvittämään yrityksen nettovarallisuuden, ja sitä kautta pohtia onko edullista sekä itselleen että yritykselle nostaa varoja osinkona vai palkkana. Tätä kautta päästään sekä yrittäjää että osakeyhtiötä miellyttävään tulokseen.

LÄHTEET

Tapio Rissanen. 2005. Yrityksen verosuunnittelu ja kuumat veroneuvot. Kustannusosakeyhtiö Pohjantähti.

Riitta Rimmi. 12/2010. 29.joulukuuta. Taloustaito. LEHTI

Janne Juusela. 2004. Osinkojen ja osakeluovutusten verotus. Hämeenlinna: Karisto Oy.

Matti Kukkonen. 2004. Pienosakeyhtiön ja sen osakkaan tuloverotus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Jarmo Leppiniemi. 2004. Yrittäjän Verokirja – Verouudistuksesta ja tilinpäätöksestä. Lahti: Esa Print Oy.

Jarmo Leppiniemi & Tapani Kyykkänen. 2009. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. 6., uudistettu painos. Juva: WS Bookwell Oy.

Pertti Puronen. 2004. Turvaa oikeutesi verotuksessa. Vantaa: Dark Oy.

Suojanen, K. ; Savolainen, H. & Vanhanen, P. 2006. Tradenomin käsikirja. 3 painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Markku Järvenoja. 2002. Osinkoverotus. 2., uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Soile Tomperi. 2005. Käytännön kirjanpito. 12.-13. painos. Helsinki: Edita Prima Oy

Soile Tomperi. 2010. Käytännön kirjanpito. 18., uudistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy

Soile Tomperi. 2002. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. 18., uudistettu painos. Helsinki: WSOY.

Yrityksen Verosuunnittelu. 2006. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Taloustaito. 2010. Verotyöryhmä esittää veroihin rakenneuudistusta. Taloustaito 12/2010. 9-10.

Kauppalehti. 2011. Pääomatulovero muuttuu progressiiviseksi. Kauppalehti 2011. Viitattu 5.11.2011. <http://www.kauppalehti.fi/5/i/talous/uutiset/etusivu/uutinen.jsp?oid=20110887893>

Verohallinto. Tiedote 13/1999. Peitelty Osinko. Viitattu 11.9.2011. <http://www.vero.fi> [Etusivu](#) > [Syventävät vero-ohjeet](#) > [Elinkeinoverotus](#) > [Osakkeet, osingot ja peitelty osingonjako](#) > Peitelty osinko

Verohallinto. Vuosi-ilmoituksen antaminen. Viitattu 1.8.2011. <http://vero.fi> > [Etusivu](#) > [Yritys- ja yhteisöasiakkaat](#) > [Yhdistys ja säätiö](#) > Vuosi-ilmoituksen antaminen

Verohallinto. Ennakkotieto- ja ennakkoratkaisuhakemus. Viitattu 7.11.2011. <http://vero.fi> [Etusivu](#) > [Yritys- ja yhteisöasiakkaat](#) > [Yhdistys ja säätiö](#) > Ennakkotieto- ja ennakkoratkaisuhakemus

Verohallinto. Verohallinnon laskurit. Viitattu 7.11.2011. <http://vero.fi> [Etusivu](#) > [Asioi verkossa](#) > [Laskurit](#)

Verohallinto. Syventävät vero-ohjeet. Viitattu 7.11.2011. <http://vero.fi> [Etusivu](#) > [Syventävät vero-ohjeet](#) > [Elinkeinoverotus](#) > [Työnantajat ja työntekijät](#) > Muutoksia työnantajan sosiaaliturvamaksuun vuodelle 2011

Verohallinto. Syventävät vero-ohjeet. Viitattu 7.11.2011. <http://vero.fi> [Etusivu](#) > [Syventävät vero-ohjeet](#) > [Henkilöasiakkaan tuloverotus](#) > [Ansiotulot](#) > Vuoden 2011 valtion tuloveroasteikko

Pertti Siikarla. 2006. Osakeyhtiölaki & käytäntö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino